



Иван Вазов

Раковски

Мечтател безумен, образ невъзможен,
на тъмна епоха син бодър, тревожен,
Раковски, ти дремеш под бурена гъст,
из който поглежда полусчупен кръст.
Син, дреми, почивай, ти, който не спеше,
ти, кой беше вихър, котел, що кипеше
над някакъв злобен, стихийен огън.
Спи! Кой ще разбужда вечния ти сън?

Природата веща беше се сбъркала:
тя от теб да стори гений бе искала,
затова в глава ти като в една пещ
фърли толкоз пламък и възторг горещ,
но друг таен демон се намеси тамо:
ти стана създаване от крайности само,
елемент от страсти, от злъчка и мощ,
душа пълна с буря, с блясък и със нощ.
Твойта вражда беше вражда сатанинска,
твойта любов беше любов исполинска,
любов без съмнение, без свят, без предел,
що кат кръст огромен ти беше понел.
Твоят символ беше: смърт или свобода,
сънят ти – Балкана, кумирът – народа,
народа с безчестие и с кърви облян.

Твоят живот целий беше един блян!

Ти гледаше бледен в бъдещето скрито.
Ти се вреше дръзко в миналото скрито
и оттам влечеше кат победен знак
векове от слава, затулени в мрак,
за царе, юнаци вълшебни преданья,
обраснали с плесен старинни сказанья;
твоят орлов поглед виждаше навред
от българска слава останки безчет
и в тъмна ни древност, бездънна провала,
ти вкарваше смело вселената цяла.
Нищо невъзможно за теб не оста.
ти даваше образ на всяка мечта.

На неми загадки, сфинкси безответни
 предлагаше твойте въпроси заветни;
 историята, мракът, времето, редът
 не значеха много в големия ти път;
 ти иска да бутнеш, о, дух безпокоен,
 нещастен мечтател, апостол и воин,
 в един час делото на пет векове.
 Чухме ний твойте горди викове,
 когато при Сава¹ и при Дъмбовица²
 викна пръв „Свобода! Сяйна е зорница!“
 И ту с перо остро, ту с гореща реч
 надеждите сейше наблиз и далеч.
 Един само буден сред толкова спящи,
 ти един за всички като демон бдящи
 работи, бори се, стреска, вълнува,
 тук мъдрец замислен, там луда глава,
 мрачен узник в Стамбул, генерал в Балкана,
 поет и разбойник под съща премяна,
 мисъл и желязо, лира и тръба:
 всичко ти бе вкупом за една борба.
 Историята има да се позамисли
 във кой лик безсмъртен тебе да причисли.

Ти умря. И пътят към гроба ти ням
 обрасъл е вече със бурен голям,
 и прахът ти гние без сълзи набожни...
 Не зарасна само, герою тревожни,
 проломът широк, който ти тогаз
 в бъдещето тъмно отвори за нас!

Пловдив, 1882

КРАЙ

1. Река в Югославия – влива се в Дунава при Белград.
 2. Река, която тече през Букурещ.

Източник: Словото
Набиране: Мартин Митов и Калина Григорова
Ползван източник: „Иван Вазов – Събрани съчинения, т. I – Лирика“, под
редакцията на Георги Цанев, „Български писател“, С. 1955

Публикация:
Иван Вазов
Епопея на забравените
Поеми

Редактор Георги Константинов
Корица, титулка и илюстрации от Тодор Цонев
Художествен редактор Иван Стоилов
Технически редактор Лазар Христов
Коректор Недялка Труфева
Дадена за печат на 5. X. 1961 г.
Излязла от печат на 28. II. 1962 г.
Поръчка № 19. Тираж 35000. Формат 1/32 34/108 Печатни коли 3
„Народна младеж“ – издателство на ЦК на ДКМС
Държавен полиграфически комбинат „Димитър Благоев“
София 1962

Свалено от „Моята библиотека“ [<http://purl.org/NET/mylib/text/3856>]